

بیانہ ریزی با رویکرد تاب آوری شہری

مؤلفین:

یونس غلامی

(استاد یار دانشگاه کاشان)

رسول حیدری سورشجانی

(استاد یار دانشگاه کاشان)

زہرا سلیمی

وحیدہ برہمن

کتابخانه ملی و اسنادخانه ایران

عنوان و نام پدیدآور	: برنامه‌ریزی با رویکرد تاب‌آوری شهری/مؤلفین یونس غلامی... [و دیگران].
مشخصات نشر	: تهران: اساتید دانشگاه، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۶ص.
شابک	: 978-600-8829-60-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: مؤلفین یونس غلامی، رسول خدیری، سورشجانی، زهرا سلیمی، وحیده برهنی.
موضوع	: شهرسازی -- ایران -- طرح و برنامه‌ریزی
موضوع	: City planning -- Iran -- Design
موضوع	: شهرسازی -- ایران -- تدابیر ایمنی
موضوع	: City planning -- Iran -- Security measures
موضوع	: شهرسازی -- ایران -- عوامل اقلیمی
موضوع	: City planning -- Iran -- Climatic factors
موضوع	: کاهش خطر
موضوع	: Hazard mitigation
موضوع	: غلامی، یونس، ۱۳۶۱ -
موضوع	: HT169/4/1397
موضوع	: ۳۰۷/۱۲۱۶۰۹۵۵
موضوع	: ۵۱۵۳۱۱۹

کتابخانه ملی و اسنادخانه ایران

برنامه‌ریزی با رویکرد تاب‌آوری شهری

مؤلفین: یونس غلامی - رسول خدیری، سورشجانی

زهرا سلیمی - وحیده برهنی

ناشر: انتشارات اساتید دانشگاه - دانشگاه کاشان

سال چاپ و نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۲۸۰۰۰۰ ریال

شابک: ۷-۶۰-۸۸۲۹-۶۰۰-۹۷۸

انتشارات دانشگاه کاشان - کیلومتر شش بلوار قطب راوندی - دانشگاه کاشان

انتشارات اساتید دانشگاه تلفن: ۰۵۰۷۳-۶۶۴۰۱۸۷۸-۶۶۴۰۲۱-همراه ۰۹۱۲۴۳۴۲۷۴۱

فهرست مطالب

فصل نخست: تعاریف و مفاهیم تاب‌آوری

۱۲	 مقدمه
۱۳	 ۱-۱- تاب‌آوری
۱۸	 ۲-۱- نظریه تاب‌آوری
۱۹	 ۳-۱- ابعاد تاب‌آوری
۲۱	 ۴-۱- آسیب‌پذیری
۲۳	 ۵-۱- آسیب‌پذیری شهری
۲۳	 ۶-۱- ارتباط بین تاب‌آوری و آسیب‌پذیری
۲۴	 ۷-۱- شهر تاب‌آور و تاب‌آوری شهری
۲۵	 ۸-۱- تاب‌آوری بلایای شهری
۲۶	 ۱-۸-۱- اجزای تاب‌آوری بلایای شهری
۲۷	 ۲-۸-۱- مدیریت ریسک بلایا و فرصت‌های تاب‌آوری
۲۹	 ۹-۱- عناصر کاهش خطر
۲۹	 ۱-۹-۱- کاهش مکانی
۳۱	 ۲-۹-۱- کاهش ساختاری
۳۲	 ۳-۹-۱- کاهش عملیاتی
۳۳	 ۴-۹-۱- کاهش مالی

فصل دوم: برنامه‌ریزی شهری و تاب‌آوری جامعه

۳۶	 ۱-۲- مفهوم تاب‌آوری شهری
۳۹	 ۲-۲- تفکر تاب‌آوری اساس یک پارادایم جدید در برنامه‌ریزی عملی
۴۲	 ۴-۲- مدل برگشت‌پذیری جامعه
۴۳	 ۵-۲- جوامع پایدار و تاب‌آور

- ۴۴..... ۲-۶- یک چارچوب گردآوری شده برای تاب آوری جوامع
- ۴۷..... ۲-۶-۱- تاب آوری محیطی
- ۴۷..... ۲-۶-۲- تاب آوری اجتماعی
- ۵۰..... ۲-۶-۳- تاب آوری حکومتی
- ۵۱..... ۲-۶-۴- تاب آوری زیر بنایی
- ۵۱..... ۲-۶-۵- تاب آوری اقتصادی
- ۵۱..... ۲-۷- تاب آوری جوامع چیست؟
- ۵۲..... ۲-۸- عوامل رتبه بر تاب آوری اجتماعی
- ۵۳..... ۲-۹- ارتباط بین تاب آوری اجتماعی و آسیب پذیری اجتماعی
- ۵۵..... ۲-۱۰- اجزای برگشت پذیر جامعه
- ۵۶..... ۲-۱۱- اندازه گیری آسیب پذیری اجتماعی
- ۵۷..... ۲-۱۲- چارچوب هایی برای درک برگشت پذیری اجتماعی
- ۵۷..... ۲-۱۳- اصول ده گانه برای تاب آوری شهرها در برابر بلایا
- ۶۵..... ۲-۱۴- اکوسیستم های شهری
- ۶۶..... ۲-۱۵- مدیریت اکوسیستم جامعه- متمرکز و طرفدار فقرا
- ۶۹..... ۲-۱۶- ارزیابی ریسک و تصمیمات سرمایه گذاری
- ۷۰..... ۲-۱۶-۱- روش
- ۷۰..... ۲-۱۷-۲- شناسایی خطر
- ۷۱..... ۲-۱۷-۳- تجزیه و تحلیل قرار گرفتن در معرض
- ۷۲..... ۲-۱۷-۴- تجزیه و تحلیل آسیب پذیری
- ۷۲..... ۲-۱۷-۵- تحلیل ریسک
- ۷۴..... ۲-۱۸- روشی برای مدیریت اکوسیستم
- ۷۴..... ۲-۱۸-۱- مرحله ۱: طرح کردن مورد
- ۷۵..... ۲-۱۸-۲- مرحله ۲: تولید دانش

- ۷۵ ۲-۱۸-۳-مرحله ۳: تبدیل دانش به عمل
- ۷۶ ۲-۱۸-۴-مرحله ۴: نظارت و ارزیابی
- ۷۶ ۲-۱۹- دستگاه‌های مدیریت فاجعه
- ۷۷ ۲-۲۰-۱-آگاهی عمومی
- ۷۸ ۲-۲۰-۲-برنامه اقدام تاب‌آوری محلی
- ۷۸ ۲-۲۰-۳-برنامه ریزی واکنش اضطراری
- ۷۹ ۲-۲۰-۴-مرکز عملیات اضطراری
- ۷۹ ۲-۲۰-۵-دستگاه‌های هشداردهنده خطر
- ۸۰ ۲-۲۰-۶-خدمات پس از فاجعه
- ۸۱ ۲-۲۰-۷-تمرین‌های آموزشی
- ۸۱ ۲-۲۰-۸-تدارکات
- ۸۱ ۲-۲۰-۹-ارتباطات
- ۸۲ ۲-۲۰-۱۰-جمعیت سپار، رسانه‌های اجتماعی، و فن‌آوری‌های جدید
- ۸۲ ۲-۲۰-۱۱-استفاده از رسانه‌های اجتماعی در حوادث

فصل سوم: مدل تاب‌آوری

- ۸۶ ۳-۱-چارچوب‌ها و مدل‌های مفهومی سنجش تاب‌آوری
- ۸۶ ۳-۱-۱-چارچوب سنجش تاب‌آوری
- ۸۷ ۳-۱-۲-چارچوب توپین
- ۸۷ ۳-۱-۳-چارچوب معیشت پایدار
- ۹۰ ۳-۱-۴-چارچوب سرمایه محور
- ۹۲ ۳-۱-۵-چارچوب مکانی - فضایی
- ۹۴ ۳-۱-۶-چارچوب برنثو
- ۹۵ ۳-۱-۷-چارچوب SERRI
- ۹۷ ۳-۲-مدل‌های سنجش و تحلیل تاب‌آوری

۹۷	۳-۲-۱-مدل توبین (۱۹۹۹)
۹۷	۳-۲-۲-مدل خطی - زمانی دیویس (۲۰۰۶)
۹۸	۳-۲-۳-مدل سرمایه محور Mayanga (۲۰۰۷)
۹۹	۳-۲-۴-مدل مکانی (DROP) کارتر (۲۰۰۸)
۹۹	۳-۲-۵-مدل شاخص خط مبنا (BRIC) کارتر و همکاران (۲۰۱۰)
۹۹	۳-۲-۶-مدل چرخ دنده‌ای
۱۰۰	۳-۲-۷-مدل مدیریت سوانح اجتماع محور (CBDM)
۱۰۱	۳-۳-چارچوب نظری
۱۰۱	۳-۳-۱-مدل کاهش خطرات
۱۰۲	۳-۳-۲-مدل بازیابی
۱۰۳	۳-۳-۳-مدل ساختاری - پایداری
۱۰۵	۳-۴-شاخص‌های تاب‌آوری

فصل چهارم: اثرات تاب‌آوری

۱۱۲	مقدمه:
۱۱۳	۴-۱-دستگاه‌های تأمین آب و فاضلاب
۱۱۳	۴-۱-۱-بررسی اجمالی: دستگاه‌های آب و فاضلاب
۱۱۴	۴-۱-۲-تأمین و توزیع آب
۱۱۶	۴-۱-۳-دستگاه‌های فاضلاب
۱۱۶	۴-۱-۴-افزایش تاب‌آوری در دستگاه‌های تأمین آب و فاضلاب
۱۱۷	۴-۱-۲-کاهش ساختاری
۱۱۸	۴-۱-۳-کاهش عملیاتی
۱۱۸	۴-۲-انرژی و ارتباطات
۱۲۱	۴-۲-۲-دستگاه‌های ارتباطات
۱۲۲	۴-۲-۳-افزایش تاب‌آوری دستگاه‌های انرژی و ارتباطات

- ۱۲۲..... ۴-۲-۴-دستگاه‌های انرژی
- ۱۲۴..... ۵-۲-۴-دستگاه‌های ارتباطات
- ۱۲۶..... ۳-۴-دستگاه‌های حمل‌ونقل
- ۱۲۷..... ۱-۳-۴-بررسی اجمالی بر دستگاه‌های حمل‌ونقل
- ۱۲۷..... ۱-۱-۳-۴-حمل‌ونقل جاده‌ای
- ۱۲۷..... ۲-۱-۳-۴-حمل‌ونقل ریلی
- ۱۲۸..... ۳-۱-۳-۴-حمل‌ونقل هوایی
- ۱۲۸..... ۴-۱-۳-۴-حمل‌ونقل آبی
- ۱۲۹..... ۲-۳-۴-افزایش تاب‌آوری در دستگاه‌های حمل‌ونقل
- ۱۲۹..... ۲-۳-۴-حمل‌ونقل جاده‌ای
- ۱۳۱..... ۲-۲-۳-۴-زیرساخت سبز و دستگاه‌های حمل‌ونقل شهری
- ۱۳۲..... ۳-۲-۳-۴-حمل‌ونقل ریلی
- ۱۳۲..... کاهش مکانی
- ۱۳۳..... کاهش ساختاری
- ۱۳۳..... ۴-۲-۳-۴-حمل‌ونقل هوایی
- ۱۳۴..... ۵-۲-۳-۴-حمل‌ونقل آب

فصل پنجم: تجربیات کشورهای مختلف در مورد تاب‌آوری

- ۱۳۸..... ۱-۵-ایجاد آگاهی از خطر زلزله و ایمنی در برابر آن در کشور نپال
- ۱۳۸..... ۲-۵-نقشه‌برداری لینکلن شایر از دارایی‌های حیاتی
- ۱۳۹..... ۳-۵-ترکیب منابع برای کاهش اثرات سیل در موزامبیک
- ۱۳۹..... ۴-۵-استفاده از پوشش گیاهی برای کم کردن خطرات لغزش در سیاتل
- ۱۴۳..... ۶-۵-ارزیابی کاهش خطر سیل برای برنامه‌ریزی در داکا، بنگلادش
- ۱۴۵..... ۷-۵-طرح کاهش خطر زلزله، در استانبول
- ۱۴۵..... ۸-۵-چارچوب توسعه مکانی برای کاهش خطر در کادونا، نیجریه

- ۱۰-۵- شبکه سبز لندن ۱۴۶
- ۱۱-۵- تسهیلات بیمه خطر فاجعه در جنوب شرقی اروپا و قفقاز ۱۴۷
- ۱۳-۵- برنامه بهبود تأمین آب سان‌فرانسیسکو ۱۴۹
- ۱۴-۵- تاب‌آوری از طریق کمک‌های متقابل: صنعت آب انگلستان ۱۵۰
- ۱-۱۴-۵- استانداردهای تاب‌آوری برای ارتباطات و زیرساخت انرژی در انگلستان ۱۵۱

فصل ششم: مخاطرات

- مقدمه: ۱۵۶
- ۱-۶- مخاطرات طبیعی ۱۵۷
- ۱-۶-۲- شهرها، مخاطرات طبیعی ۱۶۰
- ۱-۶-۳- خسارات باد و مخاطرات محیطی در جهان و ایران ۱۶۳
- ۱-۶-۲- زلزله: ۱۶۴
- ۱-۶-۲-۱- زلزله و آسیب‌پذیری شهری ۱۶۵
- ۱-۶-۲-۲- خطر زلزله و بحران زلزله ۱۶۶
- ۱-۶-۳- عوامل مؤثر در آسیب‌پذیری لرزه‌ای شهرها ۱۶۶
- ۱-۶-۴- عوامل خطر ساز و تهدیدات زلزله ۱۶۷
- ۱-۶-۵- سوابق زلزله در ایران ۱۶۸
- ۱-۶-۶- پیشگیری و آمادگی در برابر آثار مخرب زلزله ۱۶۹
- ۱-۶-۳- سیل: ۱۷۲
- ۱-۶-۳-۱- انواع سیلاب: ۱۷۳
- ۱-۶-۳-۱-۱- سیلاب ناگهانی ۱۷۳
- ۱-۶-۳-۱-۲- سیلاب رودخانه‌ای ۱۷۴
- ۱-۶-۳-۱-۳- سیلاب شهری ۱۷۴
- ۱-۶-۳-۲- خسارات مستقیم شهری ۱۷۴
- ۱-۶-۳-۳- خسارات غیرمستقیم شهری ۱۷۵

- ۱۷۵..... ۶-۳-۴- عوامل مؤثر در بروز سیلاب
- ۱۷۶..... ۶-۳-۵- مدیریت بحران و بحران سیل
- ۱۷۷..... ۶-۴- خشک سالی
- ۱۸۱..... ۶-۵- گردوغبار
- ۱۸۲..... ۶-۵-۱- گردوغبار در جهان
- ۱۸۳..... ۶-۵-۲- گردوغبار در ایران
- ۱۸۳..... ۶-۶- طوفان
- ۱۹۲..... ۶-۷- مخاطرات طرح‌های شهری و برنامه‌ریزی شهری
- ۱۹۳..... ۶-۸-۱- مناسبات مهم بحران
- ۱۹۵..... ۶-۸-۲- انواع بحران
- ۱۹۶..... ۶-۸-۳- دانش مدیریت بحران
- ۱۹۷..... ۶-۸-۴- دانش مدیریت بحران در چارچوب الگوی جامع مدیریت بحران
- ۱۹۸..... ۶-۸-۴-۱- دانش مدیریت بحران در فاز پیشگیری
- ۱۹۸..... ۶-۸-۴-۲- دانش مدیریت بحران در فاز آمادگی و مقابله
- ۲۰۰..... ۶-۸-۵- مدیریت بحران و برنامه‌ریزی شهری
- ۲۰۰..... ۶-۸-۶- راه‌های کاهش خطر
- ۲۰۱..... ۶-۸-۷- مستحکم سازی بناهای ساخته‌شده (سازنی)
- ۲۰۲..... ۶-۸-۸- تعدیل آسیب‌پذیری: برنامه‌ریزی کاربری زمین
- ۲۰۳..... ۶-۸-۹- آمادگی اجتماعی (جامعه)
- ۲۰۵..... منابع